

TOLERÀNCIA?

Per Cèlia Puchol

Sovint el periòdic està ple de notícies que parlen d'atemptats de grups "integrastes", d'accions **intolerants** envers turistes europeus a Egipte, etc. Tothom se sent autoritzat a condemnar accions que "insulten" la raó i tolerància occidentals. Tothom fa el mateix, tots els mitjans de comunicació publiquen els mateixos tipus d'editorials condemnant enèrgicament l'Islam per la seua intolerància i pels seus atacs continuats contra Occident. Ara jo vull preguntar-me: **per què?** ¿Està tan clar açò, o més aviat amaga quelcom que potser és desagradable d'escoltar per a nosaltres: Occident? Mirem d'entendre una mica açò. Per començar, podem dir que Occident i allò que nosaltres identifiquem, bastament com l'Islam són dues societats diferents, i per aquesta mateixa pretesa diferència les hem d'estudiar acuradament.

Cada societat actua d'una manera envers els seus problemes, aquestes maneres d'actuar tot i ser incomparables són *equivalents*. En un principi podem acceptar aquelles que es troben en la línia del nostre pensament (aci l'objectivitat no és present), però arribem fins el punt de justificar-les totes, quan més exòtiques, més diferents ens semblen potser més els atorgarem, esdevenim, així, conformistes respecte la diferència, volem comprendre-ho tot i aleshores renunciem a actuar-hi, a criticar-ho, una crítica que ara, vista i acceptada la **diferència**, es reduirà la pròpia societat.

Però no cal arribar a aquest extrem, hem de fu-

gir d'aquesta paradoxa recursiva constatant. Mitjançant l'enquesta etnogràfica o treball de camp -anar i conviure amb el que considerem "diferent"- podem arribar a constatar que cap societat no és perfecta, cap societat no es genuïnament bona ni dolenta, totes ofereixen uns avantatges i uns inconvenients als seus i a les seues membes. Cap societat no té "les virtuts absolutes", l'anàlisi etnològica realça les societats diferents i rebaixa la de l'observador/a; perquè el que pretén l'etnògraf fugint d'Occident és cercar-hi en d'altres societats llunyanes (que li permeten l'objectivitat) el reflex dels problemes que envolten la seua pròpia societat, descobrir els principis, les bases de tota societat. L'etnologia permet fer açò, tot comparant societats diferents vol trobar trest comuns que l'apropen a un paradigma que cap societat reproduceix perfectament. La societat, l'estat social és immanent a la natura humana (açò és el bàsic): qui diu ésser humà, diu llenguatge, i qui llenguatge diu societat. Açò ens permet trobar els principis de la vida social, que, alhora, permetran la crítica als nostres propis costums, l'única societat que podem transformat sense destruir-la. Una destrucció que els colonitzadors han dut per tot arreu en nom de la civilització. En qualsevol tribu podem trobar el reflex de la nostra societat: compartim quelcom, la natura humana.

De totes totes, sempre caiem en el mateix parany: quin és el paradigma? Qui és diferent? Nosaltres no. L'alteritat és la que es

troba als marges del paradigma: és diferent. Nosaltres ho fem notar de forma despectiva: "els altres", "els no-nosaltres", "els diferents".

Però açò no és ni ha sigut sempre així, per entendre-ho millor ho il·lustraré amb un exemple concret: Taxila.

Taxila, situada a Àsia és un punt d'encontre entre tres tradicions: hel·lenisme, hinduisme i budisme. Un retrobament i una convivència que ens mostren les construccions arquitectòniques: palaus mongols amb columnes gregues, palaus on es barrejaven totes les tradicions, juntament amb trest Renaixentistes, islàmics, etc. Aquest és un clar exemple de préstecs culturals, de convivència amb cultures que hom pretén, d'antuvi, incommensurables, separades i diferents.

Ara, penso que ja estem en condicions de mirar l'Islam, primer mitjançant un cas concret: Delhi, que no era una ciutat, sinó dotze o tretze. Cada grup amb poder formava la seua pròpia ciutat amb el desig de fundar una tradició acompanyant d'un afany destructor de totes les tradicions anteriors -com ocorre a casa nostra totes les temporades que seguim, una moda nova-. Aquesta és la tasca pròpia de l'Islam, i àdhuc de la modernitat Occidental que prova d'imposar la seua racionalitat arreu del món, colonitzant, explotant, etc., com hem vist i veurem més endavant.

Són colpidors els paral·lelismes que hom troba a l'Índia envers Occident. L'Índia s'europetitza cap al 1.900, però, inversament, hom comprén aci que els

anys 1.900 foren el *període hindú de l'Occident*. Tal com ocorre a l'Índia, que he explicat abans, hi ha una diferència envers la misèria i un gust exagerat per les formes recarregades (com els temples, el Taj Mahal).

Açò mena Levi-Strauss, antropòleg, a afirmar: "Contemplava en els hindús la nostra exòtica imatge", preocupacions idèntiques a les nostres. En l'Islam (que podem titllar perfectament de victòria, colonitzat per Occident, concretament per Anglaterra) esclata una exasperació de l'austeritat i el puritanisme. L'Islam exigeix açò i més: repudiar les imatges, homogeneitzar els costums, la vida, sota el domini de l'Islam. Val a dir que Occident, de forma paral·lela i idèntica, també pretén homogeneitzar les cultures, tot imposant el seu domini en nom de la civilització, de la racionalitat. Què fa Occident amb allò que no vol homogenitzar-se, sotmetre's? Doncs, ho destrueix, ho **colonitza**, **explota** allò que és diferent per tal de transformar-ho, **homogeneitzar-ho**, **occidentalitzar-ho**, **racionalitzar-ho**, en definitiva, **perdonar** la seua diferència (o si voleu imperfecció) i **evangelitzar-ho**: convertir-ho i posar-ho en el camí de la veritat. L'Islam, fa el mateix, i és per això que repudia l'Índia, on domina la idolatria. A més per això mateix, per aquesta tasca paral·lela, per no dir idèntica, l'Islam odia Occident, i Occident odia l'Islam.

L'Islam es veu com un paradigma de tolerància (també es veu així Occident) però és inflexible envers l'amenaça d'altres